ពុទ្ធិកសាកលវិទ្យាល័យព្រះសីហមុនីរាជា

កិច្ចការស្រាវជ្រាវ

មុខវិជ្ជា៖ ភាសាវិទ្យា

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់៖ អក្សរសាស្ត្រខ្មែរ ជំនាន់២

និស្សិត៖ ភិក្ខុ នួន សារ៉េត

ព.ស.២៥៦៧ គ.ស.២០២៣

មាតិកា

ក. និយមន័យ
ខ. អត្ថប្រយោជន៍
គ. ភាសាវិទ្យា
ឃ. មែកធាងវប្បធម៌-អរិយធម៌
ង. សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន
ច. ឯកសារយោង

ក. និយមន័យ

ដូចម្តេចដែលហៅថា "អក្សរសាស្ត្រ" ?

អក្សរសាស្ត្រ គឺជាវិជ្ជាអក្សរក្បួនប្រាប់វិធីនៃអក្សរក្នុងការសរសេរឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ភាសាណាមួយ ឬមានន័យថា អក្សរគឺជាក្បួនខ្នាតរឺជាវិជ្ជាមួយ សិក្សាអំពីរបៀប និង វិធីប្រើប្រាស់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ដើម្បីបង្ហាញសតិអារម្មណ៍ លាតត្រដាងមនោសញ្ចេតនា ទស្សនៈ និងក៏កត់ត្រាទុកជាប្រវត្តិសាស្ត្រ ដោយរៀបចំតាក់តែងពាក្យពេចន៍ឱ្យពិរោះ ធ្វើឱ្យអ្នកអានជក់ចិត្ត មានអារម្មណ៍ហាក់ដូចជាស្ថិតនៅក្នុងព្រឹត្តការណ៍នៃរឿងទាំងនោះជាប់ជានិច្ច។ ដូច្នេះអក្សរសាស្ត្រ គឺការផ្សព្វផ្សាយមនោសញ្ចេតនា បណ្តុះគំនិត បង្កើតការអប់រំមនុស្ស ខាងស្មារតី និងសតិអារម្មណ៍ ក៏ដូចជាបណ្តុះនូវសីលធម៌ដែរ ។

អក្សរសាស្ត្រ ចែកជាមែកធាងចំនួន ៣ អក្សរសិល្ប៏១, ភាសាវិទ្យា១, អរិយធម៌១ ។

២. អត្ថប្រយោជន៍

-នឹងបានយល់ដឹងអំពីអក្សរសាស្ត្រខ្មែរតាមសម័យកាលផ្សេងៗ

-ទទួលបានបទពិសោធន៍ក្នុងមេរៀននេះ

-ចូលរួមចំណែកថែរក្សាអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ

-នឹងទទួលបានយល់ដឹងអំពីវប្បធម៌-អរិយធម៌របស់ខ្មែរ

-នឹងបានជាមេរៀនក្នុងអត្ថបទនេះ ឬអាចជាអត្ថបទសម្រាប់ស្រាវជ្រាវពីជំនាន់មួយទៅជំនាន់មួយ

-អក្សរសាស្ត្រមានតួនាទីប្លុកសរុប និង កត់ត្រាបណ្ដាបាតុភូតនានារបស់សង្គមមនុស្ស នូវគំនិតជឿនលឿន អន់ថយរបស់របបសង្គម ក្នុងសម័យកាលនីមួយៗ។

គ. ភាសាវិទ្យា

វិទ្យាសាស្ត្រដែលសិក្សាអំពីភាសា។ បញ្ញត្តិប្រើក្នុងភាសាវិទ្យាមានពីរ គឺ៖

១. ភាសាវិទូ
២. អ្នកភាសាវិទ្យា។

១.១ ភាសាវិទ្យាមានមែកធាងសំខាន់ៗដូចជា៖

(១). សូរវិទ្យា (ការបង្កើតសូរ) (សរីរសទ្ទវិទ្យា,កលសទ្ទវិទ្យា,សោតសទ្ទវិទ្យា)
(២). សទ្ទតាវិទ្យា (ឯកតានៃសូរ)
(៣). រូបសព្ទវិទ្យា (ធាតុនៃការបង្កើតពាក្យ)
(៤). សម្ព័ន្ធវិទ្យា (កន្សោមពាក្យ ល្បះ)
(៥). ន័យវិទ្យា (ន័យនៅក្នុងភាសា ន័យរបស់ពាក្យ ឬល្បះ)
(៦). ប្រាម៉ាទិក (បរិបទនៃការប្រើប្រាស់ភាសា)
(៧). សង្គមភាសាវិទ្យា (ភាសាដែលប្រើប្រាស់ក្នុងសង្គម)
(៨). ភាសាវិទ្យាអនុវត្តន៍...។

មែកធាងវប្បធម៌-អរិយធម៌

ឃ. មែកធាងវប្បធម៌-អរិយធម៌

១.២ អរិយធម៌ ចែកជាពីរ៖

១.វប្បធម៌

២.សង្គមធម៌ ។

១.៣ វប្បធម៌ ចែកជាបី៖

(១).ចំណេះដឹង

- -ជំនឿ
- -លិទ្ធិសាសនា
- -សីលធម៌
- -វិទ្យាសាស្ត្រ ។

(២).ការផ្សាយៈ

-សិល្បៈ គំនូរ កុន ល្ខោន តន្ត្រី

-អក្សរសិល្ប៍ (រឿងប្រលោមលោក រឿងព្រេង, កំណាព្យ...)

-អក្សរសាស្ត្រ (អក្សរសិល្ប៍,(១) ភាសាវិទ្យា, អរិយធម៌)

-ពត៌មាន ទូរទស្សន៍ កាសែត ។

---

(១) ទិដ្ឋភាពអក្សរសិល្ប៍មានបី ទ្រឹស្ដីអក្សរសិល្ប៍, ប្រវត្តិអក្សរសិល្ប៍, រិះគន់អក្សរសិល្ប៍ ។

(៣). **អនុវត្តន៍៖**

-ទំនៀមទំលាប់ ប្រពៃណី

-ការសិក្សា

-ការអប់រំកាយ ចិត្ត បញ្ញា ឆន្ទៈ

-ច្បាប់ផ្សេងៗ ។

១.៤ សង្គមធម៌ ចែកជាបី៖

(១). សំភារៈសង្គមៈ

-ឧបករណ៍សង្គម
-ប្រដាប់តិចនិច
-មុខរបររិជ្ជាជីវៈ ។

(២). របបសង្គមៈ

-សេដ្ឋកិច្ច កសិកម្ម ឧស្សាហកម្ម ពាណិជ្ជកម្ម

-សង្គមកិច្ច អប់រំ សន្តិសុខ សុខភាព ការងារ
-នយោបាយៈ ក្នុងប្រទេស ក្រៅប្រទេស ។

(៣). **ទំរង់សង្គមៈ**

-ស្ថលសង្គម
-វណ្ណៈសង្គម
-ស្ថាប័នសង្គម
-រដ្ឋប្រជាជាតិ ។

១. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន៖

កិច្ចការស្រាវជ្រាវនេះ មានការសិក្សា និងបានត្រួតពិនិត្យច្បាស់លាស់ចេញពីឯកសារផ្សេងៗ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា នឹងបានជាឯកសារសម្រាប់ជំនួយដល់សិក្ខាកាមទាំងឡាយ ដែលកំពុងសិក្សា និងកំពុងស្វែងរកចំណេះដឹងផ្នែកភាសាខ្មែរ។

ច. ឯកសារយោង៖

- បទបង្ហាញរបស់បណ្ឌិត ឈិន សីហា
- បទបង្ហាញរបស់បណ្ឌិត ស៊ីម សេង
- និងឯកសារបណ្តាញសង្គម

សូមអរព្រះគុណ និង អរគុណ